

EXTRAS RAPORT

privind participarea la dezbaterile online cu tema *Alegerile locale în timpul pandemiei. Scenariile partidelor politice*, organizată de Expert Forum, IFES (Fundăția Internațională pentru Sisteme Electorale) și CEELI Institute (Central and Eastern European Law Initiative) în format de videoconferință, 4 iunie 2020

Ca urmare a invitației primite din partea Expert Forum (EFOR) de a participa la dezbaterile online cu tema *Alegerile locale în timpul pandemiei. Scenariile partidelor politice*, președintele Autorității Electorale Permanente (AEP) a aprobat participarea la videoconferință a șefului departamentului Cooperare internațională și relații publice, în calitate de reprezentant al instituției.

Pe fondul pandemiei COVID-19, deciziile cu privire la organizarea și desfășurarea proceselor electorale necesită o analiză atentă atât în ceea ce privește riscurile sanitare, cât și cu privire la respectarea dreptului cetățenilor de a-și exercita votul. La nivel internațional, direcțiile de acțiune ale statelor s-au concentrat fie în jurul amânării alegerilor, fie în jurul implementării unor măsuri speciale menite să garanteze siguranța cetățenilor și a personalului implicat în procesul electoral. În anul 2020, în România, se vor organiza atât alegeri pentru autoritățile administrației publice locale cât și alegeri pentru Senat și Camera Deputaților.

Având în vedere necesitatea organizării transparente a proceselor electorale, comunicarea dintre instituțiile publice, societatea civilă și partidele politice este esențială.

În acest context, Expert Forum, cu participarea partenerilor IFES (Fundăția Internațională pentru Sisteme Electorale) și CEELI Institute (Central and Eastern European Law Initiative) a decis organizarea unei reuniuni în format de videoconferință cu tema *Alegeri locale în timpul pandemiei. Scenariile partidelor politice*.

Organizatorii evenimentului și-au propus să inventarieze și să evalueze provocările pe care le ridică organizarea alegerilor locale și parlamentare din anul 2020 în România.

Agenda videoconferinței a inclus prezentări ale reprezentanților partidelor politice despre modul în care acestea concep organizarea celor două tipuri de alegeri programate în acest an, din perspectiva modificărilor legislative și a provocărilor practice.

Ținând cont de importanța subiectului, AEP a acordat un interes deosebit evenimentelor organizate de societatea civilă, participând și în data de 13 mai a.c. la o dezbatere similară organizată de EFOR în parteneriat cu IFES și CELLI Institute, eveniment la care au luat parte specialiști din partea EFOR, IFES, a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa/Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR), oficiali ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Ministerului Afacerilor Externe, ai Poștei Române și ai Institutului Național de Statistică, președintele Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, Dorin Cimil, precum și reprezentanți ai ambasadelor Statelor Unite ale Americii, Austriei, Danemarcei, Suediei, Germaniei și Serbiei.

Prezentarea participanților și a subiectelor dezbătute

Locație: Videoconferință prin intermediul aplicației Microsoft Teams.

Participanți:

AEP: Șeful Departamentului cooperare internațională și relații publice (DCIRP);

EFOR: Laura Ștefan, Director Executiv, Septimius Pârvu, Expert Electoral;

Reprezentanți ai partidelor politice:

Violeta Alexandru – Ministrul muncii și protecției sociale, Partidul Național Liberal;

Cristina Trăilă – Deputat, Partidul Național Liberal (PNL);

Florin Petre Manole – Deputat, Partidul Social Democrat (PSD);

Dan Barna – Președinte, Uniunea Salvați România (USR);

Eugen Tomac – Președinte, Partidul Mișcarea Populară (PMP);

Victor Ponta, Președinte, Pro România;

Dragoș Tudorache – Președinte executiv al Biroului Național, Partidul Libertate, Unitate și Solidaritate (Plus) / Europarlamentar;

Csoma Botond – Deputat, Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR).

Programul evenimentului: 4 iunie 2020, 15.00h – 17.00h. Evenimentul a fost transmis live prin intermediul platformei www.privesc.eu și prin intermediul rețelei de socializare Facebook, de către pagina oficială a Expert Forum.

Subiecte dezbătute

În ceea ce privește data alegerilor, participanții au avut opinii diverse, de la propunerea de a organiza alegerile locale în septembrie și pe cele parlamentare, la termen, la ideea de a organiza cele două scrutine la date cât mai apropiate unul față de celălalt. S-a subliniat importanța eliminării riscului sanitar cauzat de pandemia COVID-19, dar și evitarea prelungirii suplimentare a mandatelor aleșilor locali.

Subiectul sistemului electoral și cel al reprezentativității aleșilor a suscitat interesul majorității participanților pentru reforma legislației privind alegerile locale în perspectiva anului 2024, astfel încât scrutinul să se desfășoare după o formulă majoritară în două tururi. În același timp, pentru anul 2020, este important ca instituțiile implicate în organizarea proceselor electorale să asigure informarea corectă și clară a cetățenilor cu drept de vot în scopul asigurării prezenței la urne și, pe această cale, legitimitatea aleșilor.

Cu privire la modificarea legislației, organizarea alegerilor și Codul electoral, reprezentanții partidelor politice au agreeat că dezbateră transparentă și inclusivă este esențială pentru a asigura un cadrul legal durabil și predictibil, însă orice modificare va trebui făcută în perspectiva anului 2024 care va fi considerat și un termen rezonabil pentru realizarea unui Cod electoral. Organizarea alegerilor va trebui să țină seama mai ales de responsabilitatea față de siguranța cetățeanului.

Privind drepturile alegătorilor și accesul la vot, participanții au subliniat importanța prezenței la vot precum și garantarea exercitării dreptului de a vota pentru categoriile vulnerabile de alegători, cum sunt persoanele internate, cele care execută sentințe privative de libertate sau cele infectate cu COVID-19.

Conform afirmațiilor participanților la dezbateri, ar fi oportună digitalizarea procesului de depunere a candidaturilor și a listelor de susținători, precum și reducerea la jumătate a numărului minim necesar de semnături.

În privința campaniei electorale și finanțării acesteia, reprezentanții partidelor politice au accentuat ideea orientării către online a campaniei electorale, ca urmare a restricțiilor impuse de situația epidemiologică. Cu toate acestea, nici categoriile care nu au acces la internet nu trebuie neglijate, ceea ce conduce la necesitatea organizării unei campanii electorale inclusive. Participanții la dezbateri au mai subliniat că în cazul procedurilor de raportare a finanțării campaniei electorale, transparența este esențială.

Referitor la metodele alternative de vot și alegerile din străinătate, participanții au avut diferite opinii. Majoritatea au considerat că votul prin corespondență pentru cetățenii cu drept de vot din străinătate rămâne cea mai viabilă alternativă pentru votul la secțiile de votare, mai ales în contextul epidemiologic actual, iar votul electronic nu a luat în calcul drept o opțiune fezabilă pentru alegerile din 2020, având în vedere necesitatea unor garanții de securitate solide. Au existat însă și susținători ai votului electronic la alegerile locale și parlamentare din acest an, precum și propunerea de a implementa votul prin corespondență la nivel național pentru alegerea autorităților administrației publice locale. Participanții au mai precizat și că votul electronic ar trebui să fie implementat în România în cadrul unui proces mult mai amplu de digitalizare care să cuprindă mai multe domenii ale vieții publice.

În ceea ce privește ziua votului, participanții au subliniat importanța siguranței tuturor persoanelor implicate în procesul electoral, ceea ce duce la posibilitatea îmbunătățirii organizării activității la secțiile de votare: organizarea alegerilor pe mai multe zile, respectarea distanțării sociale, înființarea mai multor secții de votare, inclusiv în aer liber. De asemenea, votul la secția de votare ar trebui să rămână principala modalitate de vot, conform participanților.

Concluzii

Dezbateri a avut rolul de a asigura cadrul necesar dialogului între AEP, societatea civilă și reprezentanți ai partidelor politice referitor la o temă importantă pentru societatea românească:

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Departamentul cooperare internațională
și relații publice
tel.: 0213100824
e-mail: relatii publice@roaep.ro

organizarea alegerilor în contextul pandemiei COVID-19. Consultarea publică și transparența deciziilor luate în domeniul organizării alegerilor sunt esențiale, reliefând necesitatea consensului și diversitatea punctelor de vedere. Alegerile locale și parlamentare din anul 2020 vor fi organizate în spiritul respectării dreptului de vot al cetățenilor români și cu garanția siguranței tuturor persoanelor implicate în procesul electoral.